

Maashees, 27 december 2020

Wij, omwonenden, hebben ons hele leven met Havens te maken. Wij zijn met het bedrijf opgegroeid. Een aantal van ons hebben er gewerkt in vakanties. Ook ouders van ons hebben jarenlang bij Havens gewerkt. Het is niet zo dat er allemaal nieuwe omwonenden zijn gaan wonen. Enkele families wonen er al honderden jaren.

Op uitnodiging van de toenmalige burgemeester Rieter heeft het bedrijf zich in de jaren dertig in Maashees gevestigd. Voor de oorlog stond de eerste graansilo er al. Tijdens de oorlog werd de graansilo opgeblazen door de Duitsers. De gehele dorpskern was vernietigd, en door de vele artilleriebeschietingen tijdens de slag om Overloon, is de rest vernietigd. Hierdoor besloot het toenmalige gemeentebestuur en het provinciaal bestuur, in samenspraak met Havens, dat het centrum moest worden verschoven naar de huidige plek met de kerk aan het telefooncelplein. Dat ging niet zonder slag of stoot bij de inwoners van Maashees, maar Havens kreeg zodoende de ruimte om het bedrijf op te bouwen. Het was echter nooit de bedoeling om het volledig terrein te bebouwen en zeker niet zo hoog als nu is voorzien. Aan de bouw van de woonhuizen in de omgeving zijn nooit restricties gesteld.

Sindsdien is het bedrijf stukje bij beetje gaan uitbreiden. Gemeente en provincie hebben daar bij altijd de uitbreidingsplannen van Havens ondersteund, ondanks de bezwaren van omwonenden, die al vele malen vaker geuit zijn, echter niet via de juridische weg.

In 2012 werden vergunningen verleend door de gemeente binnen de zeer ruime grenzen van het huidige bestemmingsplan, om 'het pand', de oude opslag voor graan, tapioca en soja, te slopen voor een nieuwe silo. Op de vrijgekomen plek komen (waarschijnlijk) andere productiefaciliteiten. Het geheel zou tot aan de Mgr. Geurtsstraat worden overkapt. Door Havens is dit gepresenteerd als 'milieuneutraal'. Omwonenden hebben geprotesteerd tegen deze forse uitbreiding van het bedrijf.

De gemeente heeft deze bezwaren terzijde gelegd. De gemeente vond de belangen van de werkgelegenheid en de 'milieu neutrale aanpassing', zwaarder wegen.

De aanwezige geuroverlast van de persen en de uitlaatgassen van wachtende vrachtwagens werd terzijde geschoven. Hetzelfde gold voor de trillingen, verkeers- en geluidsoverlast. Ook ontstaat er veel geluidsoverlast door het loskloppen van voer dat vastzit in silo's bij het vullen van de bulkwagens. Het geluid is er van 's ochtends vroeg tot in de nacht.

Tot aan 2018 gebeurde er niets. Totdat omwonenden begin augustus 2018 werden opgeschrikt door enorm lawaai en trillingen. Omwonenden moesten zelf aan de bel trekken om te horen wat er aan de hand was. Het bleek dat de bouw van de nieuwe silo en een nieuwe elevator was begonnen en er gewerkt werd aan de uitbreiding van de kade. Door enig speurwerk op internet, kwam een omwonende erachter, dat Havens een aparte vergunning had aangevraagd. Deze vergunning is o.a. verleend voor een extra machine boven op de elevator, waardoor dit gebouw met de daarbij behorende activiteiten boven de toegestane hoogte- en geluidsnormen zou uitkomen.

Wist iemand uit de buurt ervan? Nee.

Is de buurt netjes geïnformeerd? Nee.

Snel werd pro forma bezwaar gemaakt bij de Provincie.

In de tussentijd is de wetgeving veranderd en vallen grote bedrijfsinstallaties met bepaalde risico's (brand- en ontploffingsgevaar, ingewikkelde milieuregels) onder het provinciale toezicht en niet meer het gemeentelijk toezicht. Gemeenten en provincie werken samen via de Omgevingsdienst. De Omgevingsdienst toetst of het bedrijf voldoet aan de regels en handhaaft bij overtredingen.

De omwonenden hebben daarom een jurist ingehuurd om hen in deze materie bij te staan. De jurist laat een onafhankelijk bureau een geluidsonderzoek uitvoeren en vraagt tal van documenten op bij de Omgevingsdienst.

Hierna betwist hij namens de omwonenden dat de uitvoering van de bouw 'milieuneutraal' is. Dat deze vraag gerechtigd is, blijkt wel uit de berekeningen van het bureau Witteveen + Bos. Deze laten namelijk een andere uitkomst zien dan die van de Omgevingsdienst. Sterker nog, de grondslag, waarop de berekeningen zijn gebaseerd, is verkeerd.

De Omgevingsdienst vraagt aan de omwonenden of zij open staan voor bemiddeling.

Het aanbieden van bemiddeling is op dat moment erg vroeg, omdat de omwonenden net bezig zijn om informatie te verzamelen. Omdat Havens ook toezegt deel te nemen, gaan de omwonenden akkoord. Al snel blijkt dat Havens dit moment ziet als een mooi platform om haar plannen te presenteren. De vertegenwoordigers van de Omgevingsdienst beamen en ondersteunen de toelichting van Havens. Althans, zo komt het bij de delegatie van de omwonenden over.

De omwonenden horen het standpunt van Havens; de locatie is een uitstekende bedrijfslocatie met uitstekende verbindingen aan de Maas en dicht bij snelweg A73.

Uitbreiding en optimalisering van de bedrijfsvoering door nieuwe investeringen zijn vanuit het gezichtspunt van Havens meer dan logisch. Vragen over verkeers-, geluid-, geur- en stof overlast worden weggewuifd of beantwoord met het argument geduld te tonen totdat de grootscheepse verbouwing is afgerond. Misschien is er geld over om maatregelen te treffen tegen de overlast. Dat geldt ook voor brand- en ontploffingsgevaar. De omwonenden komen tot de conclusie dat hun bezwaren niet serieus worden genomen. Wat de omwonenden ook zeer verbaasde is dat bij de Provincie op dat moment niet bekend is dat de groenstrook, gelegen naast Havens en waar de Campagnebeek naast gelegen is, bestemming 'Natuur' heeft. Deze strook werd door Havens gebruikt als opslag- / stortplaats voor metalen, puin en dergelijke. Na ons bezwaar hiertegen heeft de Provincie dit ingezien en is ze tot handhaving overgegaan zodat het puin en dergelijke is weggehaald.

Inmiddels leven wij in 2020. De milieu- en natuurwetten zijn veranderd. Dat geldt ook voor de normen voor brandveiligheid en de arbowetgeving. Nadat bezwaar is gemaakt bij de provincie en opnieuw ten gunste van Havens is beschikt, gaan de omwonenden in beroep bij de meervoudige kamer van het gerechtshof in Den Bosch.

De rechtbank laat StAB onderzoek doen. StAB is een onafhankelijke stichting met deskundigen die rechtbanken kunnen inschakelen bij ingewikkelde kwesties. De deskundigen komen tot de conclusie dat de grondslag van de berekeningen voor geluid, het rekenmodel geluid, niet klopt. De geluidsnormen worden structureel overschreden door Havens. Deze normen waren uitgangspunt voor de 'milieuneutrale' vergunningverlening in 2012 en 2019. Aangezien deze normen onderdeel zijn van de gehele set van vergunningen die Havens in 2012 en 2019 heeft aangevraagd en gekregen, kunnen de rechters van het gerechtshof niet anders concluderen dat de omwonenden gelijk hebben. De vergunningen

zijn niet meer geldig. Havens bouwt een illegaal bouwwerk en overschrijdt reeds de geluidsnormen.

Conclusies uitspraak:

- de rechter concludeert dat de bewoners jarenlang te veel geluidsoverlast ondergaan, omdat Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant veel te gemakkelijk ruimere geluidsvoorschriften hebben toegestaan.
- de rechter concludeert anders dan door de provincie is besloten: het vergunningbesluit is niet milieuneutraal.
- de gehele vergunningprocedure vanaf het begin in 2012 moet overnieuw.

De omwonenden vinden het van belang dat onderzocht wordt hoe dit zo verkeerd heeft kunnen gaan. De omgevingsdienst heeft niet altijd juist gehandeld geeft de rechter aan. Hoe lossen wij dit samen op? Met samen bedoelen wij provincie, gemeente, Omgevingsdienst, Havens en omwonenden.

In de tussentijd vragen wij aan de provincie / Omgevingsdienst om te handhaven. Als wij als omwonenden namelijk niets doen gaat Havens gewoon verder met waarmee zij bezig is. In ieder geval moet het bedrijf maatregelen treffen tegen de geluidsoverlast. De tijdelijke vergunning voor het maken van meer geluid dan toegestaan is immers ook door de rechtbank vernietigd.

Maar ook de gemeente spreken wij aan.

De gemeente heeft een ontwerpbestemmingsplan gepresenteerd, waarin Havens opnieuw extra ruimte krijgt aan de loswal. Dat is op de plek waar nu 'het pand' staat en voor de verkeersafhandeling. Ook kan Havens flink de hoogte in: van 16 tot 50 meter hoog. De omwonenden vinden deze extra ruimte voor Havens disproportioneel. Als de verbouwingen zijn afgerond kan Havens de productie flink opvoeren. Die extra hoeveelheid goederen wordt niet afgevoerd per schip, maar per vrachtwagen. Nu al exporteert Havens een derde van haar productie naar het buitenland. Het aantal vrachtwagens neemt sterk toe. Nu al zijn er dagelijks files, die veel verkeersoverlast creëren. Dit komt doordat er veel vrachtwagens moeten wachten voor de weegbrug. Daardoor ontstaan vaak gevaarlijke verkeerssituaties, omdat andere weggebruikers er voorbij willen. Vele weggebruikers nemen de gemakkelijkste weg, door via het fietspad/trottoir hun weg te vervolgen. Dat hier nog geen ongelukken zijn gebeurd is een wonder. In december 2019 is door omwonenden een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan ingediend. Nu, een jaar later, hebben we hier nog steeds geen reactie op mogen ontvangen van de Gemeente. Dit ondanks dat er medio april/ mei van dit jaar nog navraag is gedaan hierover. In deze zienswijze is ook duidelijk aangegeven dat we graag in gesprek gaan met elkaar. We zijn dan ook erg benieuwd waarom er niets gedaan wordt met deze handreiking.

Vrachtwagenchauffeurs uit het buitenland overnachten in hun vrachtwagen.

In de gemeente Boxmeer mogen chauffeurs nergens overnachten langs de gemeentelijke wegen; voor Havens is een uitzondering gemaakt. De gemeente ziet daarop toe en laat het toe. Maar wat betekenen al die uitstoot van uitlaatgassen voor de omwonenden?

Enkele maanden geleden is een keer een pijp ontploft waarbij een stofwolk vrijkwam en de tegenovergelegen huizen onder het stof kwamen. Pas na reclameren van de bewoners, kwam het bedrijf in actie en liet de huizen schoon maken. Enkele jaren geleden was gebeurd dat ook. Nu was het een pijp met een verstopte filter, straks is het misschien wat ernstiger. De omwonenden weten het niet. Het maakt ze onzeker. Wat gebeurt er bij brand? Is alles wel veilig?

De omwonenden zijn gewend dat het bedrijf geuren verspreid. Vooral bij oostenwind is de geur penetrant voor bewoners van de Mgr. Geurtsstraat en bij zuidelijke wind voor de bewoners ten noorden van het bedrijf in de Mgr. Geurtsstraat en Kalverstraat. Anno 2020, kan dat nog?

Alles bij elkaar opgeteld zien de omwonenden de uitspraak van de rechter als de start van een nieuw begin en zij zijn blij dat hun bezwaren zijn erkend. Het advies van de rechtbank om met een allesomvattende revisie aanvraag voor de toekomstige bedrijfsgebouwen te komen, geeft aan dat ook de rechtbank een oplossing ziet als de plannen worden gedeeld met de omwonenden. Hopelijk is dit het begin, van een nieuwe relatie met het bedrijf Havens en met de toezichthouders en vergunningverleners, de provincie, gemeente en de Omgevingsdienst.

Na de uitspraken van de rechtbank hebben we helaas niets van Provincie, gemeente of Havens zelf mogen vernemen. Hierin zijn wij teleurgesteld. Wij verwachten nu dan ook een reactie. Wij staan er voor open, maar zoals eerder gezegd zijn wij genoodzaakt om ons recht te zoeken. Helaas kan dit op dit moment alleen via de juridische weg.